

גליון "והיו הדברים"

רשום על מצבת רבינו
בווארשא

ומי שישתדל בהדפסת
הספרים יהיה לו המחבר
למליץ אם יהיה לו זכות

מתורת הגה"ק ר' אריה ליב צינץ זי"ע
אבד"ק פלאצק ובסוף ימיו בווארשא

גליון 59

פר' נשא (בחו"ל) תשפ"ג

לו יהיה", שלא יורה היתר לנפשו במה שנותן לכהן האשם, שלא יבליע לו האשם בתרומה שיתן לו, שמאחר שיתן לכהן התרומה ינכה לו בזה השבת האשם, ויורה היתר לעצמו כי אם ירצה לא יתן התרומה רק לאחר, אם כן ימחול לו הכהן האשם למען יתן לו התרומה. ולזה אמר שאינו יכול לנכות האשם בתרומה או שינכה לו האשם בתרומה שראוי לינתן לו וימכור התרומה להשיב האשם, ולזה אמר שהוא פרטות בפני עצמו, ושניהם חיוב עליו.

ואם אין לאיש גאל להשיב האשם אליו האשם המושב לה' לכהן. לבל יתחמץ לבו אחר שכבר מת הנגזל במה יתוקן אשמתו במה ששייב לאיש אשר לא עמל, לזה אמר "לה' לכהן", שהדבר ידוע שנקצב על האדם מה שירוויח ומה שיפסיד, וכמ"ש חז"ל (סנהדרין ח'). "כי המשפט לאלהים הוא", שאם חייב הזכאי הרי הוא יתברך צריך להחזיר לו מה שנקצב עליו, אחר שזה לקחו ממנו שלא כדין.

והנה אם גזל לחבירו הדין ששייב לו, ואל יאמר כי הוא יתברך ישלים חסרונו, כי על הגזלן לתקן ולהחזיר. ואולם לזה שאין לו גואל, שלא זכה לקבל הגזילה בחייו, הרי הוא יתברך על כרחך גזר עליו מה שהיה מרויח וממלא לו החסרון של הגזילה, אם כן "האשם המושב לה'", שהרי הוא יתברך השיבו לו והוא יתברך משילו נתנו "לכהן".

מלבד איל הכפורים אשר יכפר בו עליו. שלא יאמר אחר שמגיע לכהן, אם כן די לכהן שאתן לו לכהן מה שאוכל בשר האשם שקנה בממונו ולמה ישלם לו גם מה שגזל. ולזה אמר שלא יחשוב זאת מתנה לכהן כי טובה הוא עושה עמו יותר, שנקרא "איל הכפורים" שכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים.

ואיש את קדשיו לו יהיו כו'. ירמוז למה שכתבו בספרים שעשיר אחד שאלו לו כמה רכוש, ויען ויאמר כך וכך אלפים, ובאמת השואלים מאתו ידעו שעשיר גדול הוא ויש לו בודאי מאה פעמים ככה, ענה העשיר ואמר, העושר שהוא שלי הוא מה שנתתי לצדקה ועל מצוות השם, כי בזה שישנו תחת ידי

דבר אל בני ישראל איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם למעול מעל בה' ואשמה הנפש ההוא:

מה שפירט "מכל חטאות האדם", יראה שפירט על שהחמיר בהדיוט יותר מלגבוה, שאם אכל חלב מתכפר בחטאת בת דנקא, ובגזל חבירו ונשבע לו היה צריך אשם בכסף שקלים (כדאי' בשבועות ל"ז). ולזה נתן טעם שהוא "מכל חטאות האדם" שבין אדם לחבירו, וגם הוא "למעול מעל בה'", שהרי הוא יתברך ציוה על זאת שלא לגזול.

ופירט "למעול מעל". שעם היות בגזל לחוד גם כן עבר על השבועה, שהרי מושבע ועומד מהר סיני הוא שלא לגזול, מכל מקום כאן שנשבע בפועל יש מעילה כפולה, ולכן נאמר "למעול מעל בה'", ב' פעמים, חד שמושבע ועומד מהר סיני הוא שלא לגזול, ושניה שנשבע עתה מחדש, והוסיף בזה חטא על פשע.

"ואשמה הנפש ההוא", כי בהיות דרך איש ישר בעיניו (משלי כא ב) כל זמן שלא ישים אל לבו איך שחטא, לא יתן אל לבו לשוב, אך אם בא לפשפש במעשיו וישים אל לבו שהוא עשה שלא כדין אז יחשוב לו עוון ואשם, ועל ידי זה הוא בא לידי תשובה כי הרשעים "טפש כחלב לבם" (תהלים קיט ע) ואין שם על לב להשיב אשמו בראשו.

עוד יראה מה שפתח ברבים וסיים בלשון יחיד, וכן "והתודו את חטאתם אשר עשו", לשון רבים "והשיב" לשון יחיד. ויראה דליכא מידי דלא רמיזא באורייתא, שאמרו חז"ל (ב"מ ע"ה): כל מי שיש לו מעות ומלוה אותן שלא בעדים עובר משום לפני עור לא תתן מכשול (ויקרא יט יד), אם כן גם עליו שהפקיד או הלוח בלא עדים, חטא כי גרם לו לכפור, אם כן גם המלוה או המפקיד לא נוקה מחטא לפני עור, שגרם לו לעבור "למעול מעל", אבל עיקר האשם הוא המכחיש, לכן אמר "ואשמה הנפש ההוא". ואמר, "והתודו את חטאתם", גם המפקיד שגרם לו לכפור, "והשיב", הנפקד "האשם", כי הוא עיקר המועל.

"ואם אין לאיש גואל להשיב האשם אליו האשם המושב לה' לכהן כו' וכל תרומה לכל קדשי בני ישראל אשר יקריבו לכהן

אינני בטוח אם ישאר לי, כמו שאמרו חז"ל בבבא בתרא (י"א).
במעשה דמונבו.

וזה שירמוז "ואיש את קדשיו לו יהיו", כי מה שהוא מקדיש
לצדקה ולשאר דברים טובים זה בודאי הוא שלו, כמו שאמר
מונבו, אבותי גנזו למטה כו' אבותי גנזו לאחרים ואני גנזתי
לעצמי. ולזה רמז כמו שאין לו לאדם רק מה שמוציא לדבר
שבקדושה שהוא שלו, כמו כן גם מה שיתן לכהן שהוא גם כן
מצות ה' גם כן "לו יהיה", ואין לזרים אתו.

דבר אל בני ישראל כו' כי יפליא לגדור נדר נזיר להזיר לה'.
אפשר יתורא ד"כי יפליא". גם "לגדור נדר נזיר להזיר לה'". גם
לשון "להזיר" משמע לכאורה לאחרים.

ויראה על פי מה שאמרו חז"ל (סוטה ב'). הרואה סוטה
בקלקולה יזיר עצמו מן היין. והנה אין זו רק למי שרואה שאינו
שליט ביצרו. ואם כן כבר נודע שגדול כבוד הבריות ויבוש
ויכלם לעשות נזירות בראותו הסוטה. ואולם ענין זה הוא
לחכמי לב הקדושים אשר למען ילמדו מהם ולא יבשו
להודות על דברי האמת ינהגו קלות בעצמן כאילו חס ושלום
היו גם הם חשודים, כמו שמצינו בפרק קמא דסנהדרין י"א:
שאשה אחת באה לפני רבי מאיר אמרה לו רבי אחד מכם
קדשני כו' עמד רבי מאיר וכתב לה גט כריתות ונתן לה, עמדו
כולם ונתנו לה. הרי שזה דרך צדיקים כדי שלא יתביישו
העושים שלא כהוגן. וזה ירמוז הכתוב "איש", שהוא חשוב "כי
יפליא" שהוא מעשה נפלא בראותו הסוטה בקלקולה שיזיר
עצמו מן היין, וזה יהיה "לגדור נדר נזיר להזיר לה'", היינו
להזיר אחרים.

מיין ושכר יזיר כו' וענבים לחים ויבשים לא יאכל כו' מחרצנים
ועד זג לא יאכל כו'. אפשר שהוא כעין מה שאמרו חז"ל בשלהי
סוטה מ"ד. "הירא ורך הלבב" (דברים כ ח) רבי יוסי הגלילי
אומר הירא מעבירות שבידו. ולכן תלתה תורה לחזור על בית
וכרם ואשה לכסות על החוזרים בשביל עבירות שבידם שלא
יבינו שהם בעלי עבירה. ולזה אפשר שהתורה אסרה עליו
אפילו דברים שאינם משכרים ואינם סיבה לקלות ראש שלא
יתבייש, כנודר בשביל שאינו שליט ביצרו.

אמנם יראה כי אמר הכתוב "איש כי יפליא", אפילו החשוב
שאינו דואג חשש התגברות היצר הרע, וזהו "כי יפליא", שעל
זה יש טעם מופלא ומכוסה "להזיר לה'", לא בשביל חשש יצר
הרע שבודאי אין זו עיקר הטעם, רק ככל מצוות התורה ויש
בהם סודות התורה הרבה עם רמזים גלויים גם כן. ובודאי
דברי חז"ל אמת שהרואה סוטה בקלקולה ראוי שיזיר עצמו
מן היין, אבל אין זה טעם העיקרי ובא האות ממה שנאסר להם
"מחרצנים ועד זג" שאין בו משום שכרות. ולמען לא יטעה
הטועה שלעולם עיקר הטעם משום גדר קלות ראש ונאסר
מ"כל אשר יצא מגפן היין" מטעם הרחקה, לזה בא הכתוב

להודיע שהוזהר שגם "על כל נפש מת לא יבוא". והלא זה דבר
שגורם הכנעה וזכרון יום המיתה, אם כן על כרחך אין עיקר
הטעם משום קלות ראש. וגם ממה ש"תער לא יעבור על ראשו
עד מלאת הימים אשר יזיר לה' קדוש יהיה גדל פרע שער
ראשו", שיש לו דין קרבן שאסור בגיזה. ואם כן על כרחך יש
בו טעם פנימי, וגם ש"לא יטמא כו' כי נזר אלקיו על ראשו".

**דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל אמור
להם:** דבר אל אהרן כו' כה תברכו כו'. זכר 'דיבור' ו'אמירה'. כי
בודאי אהרן קדוש ה' ודאי לזאת יחרד לבו איך שהוא יהיה
המשפיע ומסוגל להמשיך הברכה, ודאי כל הטוב וצדקותיו
אשר עשה אין נחשבין בעיניו לגדול ענוותנותו וצדקותו, לכן
נקרא אליו 'דיבור' שהוא קשה.

אבל אל בניו שהם היו סמוכים בצדקת אב, ואדרבה לזכות
יחשב להם במה שיהיו סניפים להשפיע הברכה על ידי צדקת
אהרן קדוש ה' אביהם, לכן נקרא 'אמירה' רכה.

כה תברכו את בני ישראל אמור להם. ירצה שלא ירום לבבו
של הכהן בהיות הוא המברך ומסוגל להשפיע מברכתו, רק
"אמור להם", שהברכה בזכותם.

ושמו את שמי על בני ישראל כו'. אפשר כי אמרו חז"ל תענית
ח': [בימי רבי שמואל בר נחמני הוה כפנא ומותנא. אמרי היכי
נעביד, ניבעי רחמי אתרתי לא אפשר, אלא ליבעי רחמי
אמותנא וכפנא ניסבול, אמר להו רבי שמואל בר נחמני ניבעי
רחמי אכפנא דכי יהיב רחמנא שובעא לחיי הוא דיהיב דכתיב
פותח את ירך ומשביע לכל חי רצון. ומגלן דלא מצלינן אתרתי
דכתיב ונצומה ונבקשה מאלקיננו על זאת, מכלל דאיכא
אחריתין] דמשמא תרתי לא עבדי וצריך לבקש על אחת, אך
אם יתברכו שיהיה שמו יתברך נקרא על עמו ישראל אזי בזה
כלולים כל הברכות וטובות.

וזהו "ושמו את שמי על בני ישראל", שעיקר הברכה שיהיה
שמי נקרא על ישראל ושורה עליהם, ואז ממילא כל הברכות
בכלל.

שם ה' עם 'בני ישראל' בגימטריא 'ברכות' עם הכולל.

קח מאתם והיו לעבוד את עבודת אהל מועד. יראה שסיפר
צדקת הנשיאים הללו שנאמר "ויביאו את קרבנם", שהם
בעצמם ובכבודם הביאום, לא שציוו למשרתיהם עושי רצונם
להנהיג את העגלות רק שחיבבו המצוה בהם יותר
מבשלוחיהם והם בעצמם הביאום לפני ה'. וזה רמז הוא יתברך
"קח מאתם", דייקא בשביל שהם בעצמם הביאום לצדקה
ולזכות תחשב להם, "והיו לעבוד את עבודת אהל מועד".